

Opioid Kullanımına Bağlı Zihin ve Davranış Bozuklukları:

Opioidler doğal olarak oluşan opium ve morfin gibi maddeleri, eroin ve hidromorfin gibi yarı sentetik maddeleri ve metadon ve meperidin gibi tam sentetik maddeleri içermektedir. Bu maddeler beyin ve vücutta üretilen iç kaynaklı opioidler (endorfinler, enkefalinler ve dinorfinler) gibi spesifik opioid reseptörlerine etki ederler.

Eroin Bağımlılığı:

Papaver somniferum bitkisinden elde edilen yarı sentetik bir opioiddir. Bağımlılık potansiyeli en yüksek maddelerden biridir. Eroin kullanımı sonucu kişide önemli bedensel, ruhsal, ailevi, yasal, maddi, toplumsal zararlar ortaya çıkmaktadır. Bu ciddi yıkıcı etkiler eroin kullanan kişilerin kendi alt kültürleri içinde yaşamasına, kurumlarla bağlarının kopmasına yol açar.

Yoksunluk bulguları çok rahatsız edici olmakla birlikte tehlikeli değildir. Hayatı tehdit etmez. Ancak yoksunluk dönemi hasta için tahammül etmesi zor bir dönemdir.

Eroinin Kullanım Yolları:

Sigara içinde kullanım, buruna çekme, buharının solunması ve damar yolu ile kullanılmaktadır. Her kullanım yolu aynı sosyal ve toplumsal sorunlar ortaya çıkardığı halde, damar yolu ile kullanım çok ciddi bedensel hastalıklara yol açmaktadır. Bu hastalıkların bir kısmı hepatit C, AIDS gibi bulaşıcı hastalıklar olduğu için halk sağlığını tehdit eden bir özellik de ortaya çıkmaktadır.

Eroinin Etkileri:

Eroin kullanımından hemen sonra beyindeki ilgili kusma merkezinin uyarılması ile kişi kusabilir. Uyuşukluk hali, sıcaklık ve esriklik hissinin ardından uyuklamaya başlar. Konuşma peltekleşebilir, dikkat ve bellek bozulmuştur. Göz bebekleri “toplu iğne” şeklinde olup hasta uyuklarken kaşınır. Eroin kullanımında karşılaşılabilecek en ciddi sorunlar merkezi sinir sisteminin depresyonu, kan basıncında artma, akciğerde sıvı toplanması, solunum depresyonu ve solunumun durmasıdır.

Eroinin aşırı dozda kullanımı ile ölüm görülebilir. Aşırı doz kullanım kişinin isteği ile olabileceği gibi, kaza sonucu da olabilir. Eroin aşırı dozunda solunum iyice yavaşlar, göz bebekleri iğne ucu gibi olur ve koma gelişir. Bu acil müdahale edilmesi gereken bir durumdur. Tedavi reanimasyon ünitesinde sürdürülebilir.

Uzun süreli eroin kullanımında kabızlık, terleme, azalmış cinsel enerji görülebilir. İdrar yapamama, karaciğer ve safra yollarında tıkanıklık ve ağrıya neden olabilir. Zatürre (pnömoni), verem (tüberküloz) eroin kullananlarda sık görülür. Burun yolu ile kullananlarda, burun septumunda delinmelere yol açabilir.

Damar yolu ile kullananlarda yaşamı ve halk sağlığını tehdit eden ciddi sorunlar görülebilir. AIDS ve hepatit gibi enfeksiyonlar aynı zamanda özellikle enjektör paylaşımı olan durumlarda bulaşıcı olabilir. Kalp kası iltihabı, kemik dokusu iltihabı, menenjit, mikrobun kanda yayılması gibi enfeksiyonlar opioidlerin kullanımı sırasında steril olmayan durumlar ve enjektör paylaşımından kaynaklanabilir. Enjeksiyon yerlerinde renk değişikliği gözlenebilir. Apse, gangren, vaskülit, endokardit gelişebilir.

Eroin Yoksunluęu:

Eroin yoksunluğunda yoksunluk belirtileri son kullanımdan 6-24 saat sonra ortaya çıkar. Akut yoksunluk belirtileri 1-3 günde en yüksek düzeye ulaşır ve 5-7 gün içinde yavaş yavaş azalır. Daha düşük düzeyde yoksunluk belirtileri aylarca sürebilir. Bu belirtiler anksiyete, sıkıntı, haz alamama (anhedoni), uykusuzluk, madde kullanma arzusu haftalar hatta aylarca sürebilir.

Opiyat yoksunluęu için tanı ltleri (DSM IV-TR, 2000):

- A.** Aşağıdakilerden biri vardır:
 - 1.** Çok fazla ve uzun süreli (birkaç hafta ya da daha uzun bir süre) opiyat kullanımının sonlandırılması ya da azaltılması
 - 2.** Bir opiyat kullanım döneminden sonra bir opiyat antagonistinin uygulanması
- B.** Birkaç dakikadan birkaç güne dek değişen bir zaman aralığında aşağıdakilerden nn ya da daha fazlasının bulunması:
 - 1.** Huzursuzluk
 - 2.** Bulantı, kusma
 - 3.** Kas ağrıları
 - 4.** Göz yaşarması ya da burun akıntısı
 - 5.** Gz bebeklerinin büyümesi, tüylerin diken diken olması ya da terleme
 - 6.** İshal
 - 7.** Esneme
 - 8.** Ateř
 - 9.** Uykusuzluk
- C.** B tanı ltndeki belirtiler klinik açıdan belirgin bir sıkıntıya ya da toplumsal, mesleki alanlarda ya da önemli diğer işlevsellik alanlarında bozulmaya neden olur.